

Izpit: PRAVNA ZGODOVINA, četrtek, 12. 3. 2020,

odgovori na vprašanja in rezultati pisnega dela izpita

1. Dolgodobna vzročnost (definicija in razlike do kratkodobne vzročnosti) /1. točka/

- vzrok za oblikovanje določenega **širšega pravnega kompleksa** (se odraža v delovanju gospodarskih in socialnih faktorjev pri razvoju prava, vpliva na vsakokratno miselnost (od kod pojem lastnine, etnogeneza – jezikovna, narodnostna in državna struktura – problemi in konflikti – posledica oblikovanja etničnih skupin v pradavnini, njihovega ločevanja, cepljenja in zlivanja, jezikovnega razvoja, preseljevanja in medsebojnega pobijanja)
- neposredno **privede do nekega pravnega pojava** (izražena v zakonski iniciativi, redakciji osnutkov zakona, v vplivih na oblikovanje zakona, volja zakonodajalca (npr. Marija Terezija v CCTH)

2. Dolgodobna vzročnost je (izberite med trditvami, možnih več pravih odgovorov) /2 točki/

- občasni kulturni zaton Zahodne Evrope pod germanskimi državami (zgodnji fevdalizem)
- začetki modernega parlamentarizma, uveljavi se načelo reprezentance (zgodnja moderna država)
- davki - začetki deželno knežjih (pozneje erarialnih), tudi avtonomnih (deželno stanovskih) finance (zgodnja moderna država)
- nastanejo podlage za razvoj absolutne monarhije v večjem delu Evrope, s tem pa je omogočen razvoj nekaterih nadaljnjih oblik moderne države (zgodnja moderna država)
- poklicni uradnik, zlasti pravnik, ostane neogiben za izvajanje oblasti (absolutizem)

3. Razlikujte fevd od zajma in navedite ključno značilnost obeh, posledica katerega odnosa je vazal, katerega podložnik, pomagajte si z ilustracijo (3 točke).

Fevd: ena izmed oblik **svobodnega zajma**, razmerje iz zajma nastane med osebami, ki rento prejemajo. Razmerje, ki nastane je **fevdno razmerje**.

Razmerje vsebuje še svobodno osebno razmerje **vazalstva**, to je dolžnost zaščite s strani fevdnega gospoda in zvestobe s strani vazala.

Zajem: **oblika nesvobodnega zajma**, posledica je fevdalno razmerje med fevdalcem in obdelovalcem zemlje (podložnikom).

Schutz und Schirm (zaščita in zvestoba) je skupno obema, fevdnemu in fevdalnemu razmerju.

4. Gorske pravde (osnova gorskih pravnih, načelo povratnega pripada ali retrakta, kateri vinogradi so bili registrirani v gorskih in kateri v običajnih urbarjih, katero pravo je bilo osnova za gorskopravni zajem?) /3 točke/

Osnovo za vse gorske pravde predstavljajo **Gorske bukve iz leta 1543 za Štajersko – v nemščini zapisan zakon**.

Načelo povratnega pripada ali retrakta je načelo s katerim je gorski gospod lahko pridobil **razpolagalno pravico z vinogradom**, če je bil vinograd naprodaj, je veljala retraktna pravica: gorski gospod je imel pravico, da kupi vinograd po isti ceni, ki jo je ponujal drug kupec (**gospostveni retrakt**); v prid gorskemu gospodu je vinograd zapadel tudi, če je **sogornik umrl brez dedičev, če tri leta zapored ni bila opravljena prva kop, če četrto leto ni oddal gorščine ali če je samolastno razpolagal z zemljiščem**.

Po kakovosti so se vinogradi delili na **hubne** (so bili del podložnega zemljišča in za katerega so od njega dajali dajatev **določeno v urbarju**) in gorskopravne, od katerih so se dajale dajatve določene in zapisane v **gorskem urbarju**.

Zakup po gorskem pravu (krog prevzemnikov je bil širok: podložniki različnih gospodstev, meščani in plemiči) ni smel **omejevati osebnih svobode** – bili so **dedni in svobodni zajmi**, obremenjeni praviloma z manjšo naturalno dajatvijo v moštu ali vinu, imenovano **gorščina ali gornina** – po dednosti in svobodi so bili ti zajmi podobni **zajmom po meščanskem pravu (Burgrecht)**.

5. Ko hočejo bratje in sestre ali drugi dediči, ki so v enakem sorodstvu, med seboj deliti (dediščino), naj starejši deli in mlajši izbira (32. člen Ptujskega statuta) – kako bi Vi v vaši družini delili

dediščino, če bi veljalo to pravilo?

Če sem edinec, ni delitve dediščine.

Če sem prvi, bi razdelil, mlajši sorojenci bi izbirali prvi, od najmlajšega do najstarejšega, po vrsti, sam bi izbiral zadnji.

Če sem med mlajšimi, po vrstnem redu od najmlajšega sorojenca do najstarejšega.

Rezultati pisnega dela izpita

Ustni del izpita bo takoj, ko bo preklicana karantena zaradi virusa COVID-19.

K izpitu smejo pristopiti vsi. Posebej bi se želel sestati s študentko/om, ki je dosegla/el 10 točk.

71214543 7 točk

71212516 9 točk

71211962 8 točk

71212170 6 točk

71212125 5 točk

71213692 10 točk

71211759 7 točk

71212635 6 točk

71212589 7 točk

71212066 5 točk

71213832 7 točk

71212000 9 točk

71211669 9 točk

71211740 8 točk